Gemeente Voorschoten

Toelichting septembercirculaire gemeentefonds 2025
Z/25/104899/467335

Inleiding/samenvatting

Op 16 september jongstleden is de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds gepubliceerd. De voornaamste ontwikkelingen zijn de voorlopige afrekening voor 2025 van het BTW-compensatiefonds, de compensatie voor de jaren 2023 en 2024 voor de landelijke tekorten op jeugd, de middelen voor de Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en een geactualiseerde accresraming. De septembercirculaire geeft ten opzichte van de meicirculaire een voordeel in het jaar 2025 en een nadeel in jaren 2026 tot en met 2029. Voor 2025 is sprake van een netto voordeel van € 463.000. Voor 2026 is er sprake van een netto nadeel van € 131.000, voor 2027 van € 163.000, voor 2028 van € 173.000 en voor 2029 van € 317.000.

Het bruto verschil tussen de septembercirculaire 2025 en de meicirculaire 2025 is als volgt:

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2025	2026	2027	2028	2029
	Stand na meicirculaire 2025	**45.609**	**46.500**	**46.266**	**45.585**	**46.513**
	MUTATIES SEPTEMBERCIRCULAIRE:					
	Uitkeringsfactor, waarvan	**458**	**-65**	**-127**	**-171**	**-214**
1	Accresontwikkeling septembercirculaire 2025	0	-65	-127	-171	-214
2	Voorschot btw-compensatiefonds (BCF)	458	0	0	0	0
	Ontwikkeling uitkeringsbasis, waarvan	**3**	**-85**	**-50**	**-15**	**-122**
3	Hoeveelheidsverschillen	3	-52	-17	18	-89
4	Ontwikkeling uitkeringsbasis	0	-33	-33	-32	-33
	Taakmutaties, in totaal	**719**	**45**	**33**	**31**	**31**
5	Wet Integrale Suïcidepreventie	0	12	12	13	13
6	Hervormingsagenda Jeugd	603	0	0	0	0
7	Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp	0	20	16	16	16
8	Implementatie Participatiewet in Balans	28	12	3	1	1
9	Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	85	0	0	0	0
10	Overige taakmutaties	3	1	2	2	1
	IU/DU/SU, waarvan	**71**	**1.535**	**57**	**21**	**18**
11	Participatie (IU)	30	30	32	-3	-3
12	Spreidingswet	35	0	0	0	0
13	Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	1.477	0	0	0
14	Overheidsbrede Dienstverlening	0	21	21	21	21
15	Overige IU/DU/SU	6	6	4	3	0
	WOZ	**0**	**0**	**0**	**0**	**11**
16	WOZ-waarden mutaties	0	0	0	0	11
	Stelposten	**-606**	**-8**	**-8**	**-8**	**-8**
2	Vrijval btw-compensatiefonds (BCF)	-598	0	0	0	0
17	Overheveling fout Jeugdzorg	-8	-8	-8	-8	-8
	Bruto effect van septembercirculaire 2025	**644**	**1.422**	**-95**	**-142**	**-285**

Uitkeringsfactor

Ad 1. Accresontwikkeling septembercirculaire 2025

In de septembercirculaire wordt jaarlijks een nieuwe accresraming opgenomen, in deze circulaire betreft het de jaren 2026 en verder. Deze is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB) afkomstig uit de Macro Economische Verkenning (MEV) 2026. Het volumedeel is voor het jaar 2026 naar boven bijgesteld en voor de jaren 2027 tot en met 2029 naar beneden. Het prijsdeel op basis van het bbp is naar beneden bijgesteld voor de jaren 2026 tot en met 2029. Daarmee is de algemene uitkering in de meerjarenraming uitgedrukt in het prijspeil van het betreffende jaar ofwel in lopende prijzen. Om constante prijzen te tonen wordt het verkregen loon- en prijsaccres (prijsdeel indexatie) gecorrigeerd.

Ad 2. Voorschot afrekening btw-compensatiefonds (BCF)
In 2025 bedraagt het totale BCF-plafond voor gemeenten € 4,5 miljard. Bij onderschrijding van het plafond wordt het verschil terug in het gemeentefonds gestort, bij overschrijding volgt een uitname uit het gemeentefonds. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte over- of onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op dat kalenderjaar volgt de afrekening. In deze circulaire gaat het Rijk uit van een onderschrijding van het plafond van € 428 miljoen, voor Voorschoten betekent dit € 458.000. Met het ontvangen van het voorschot moet de stelpost opgenomen voor 2025 vervallen. Deze stelpost was opgenomen op basis van de onderschrijding (€ 573 miljoen) van 2023 en wijkt daardoor af van het nu ontvangen voorschot.

Ontwikkeling uitkeringsbasis
Ad 3. Hoeveelheidsverschillen + Ad 4. Ontwikkeling uitkeringsbasis
De berekening van de algemene uitkering bestaat uit een vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende gewicht per maatstaf (aantal x prijs per eenheid). De som van deze producten wordt de uitkeringsbasis genoemd. Aanpassingen op het aantal of het gewicht zorgen voor een verschil ten opzichte van eerdere ramingen. Dit worden ook wel de hoeveelheidsverschillen genoemd. In deze circulaire zitten zowel aanpassingen op de aantallen als de gewichten.
De afwijking in aantallen worden hoofdzakelijk veroorzaakt door maatstaven gerelateerd aan het aantal inwoners, de woningbouwprognose en de loonkostensubsidie.

Taakmutaties
Ad 5. Wet Integrale Suïcidepreventie
Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Hiervoor wordt vanaf 2026 jaarlijks € 10 miljoen landelijk beschikbaar gesteld.

Ad 6. Hervormingsagenda Jeugd
Naar aanleiding van de eerdere afspraken met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft het (demissionaire) kabinet besloten tot compensatie van de tekorten in jeugdzorg over 2023 en 2024. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen, dit komt overeen met de helft van het tekort.

Ad 7. Loon- en prijsbijstelling middelen jeugdhulp
Dit betreft middelen voor loon- en prijsbijstelling die samenhangen met de voor Jeugdzorg gereserveerde middelen. De middelen voor de jaren 2026 en verder worden overgeheveld naar de algemene uitkering.

Ad 8. Implementatie Participatiewet in Balans
Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. Vooruitlopend op voorgestelde wetswijziging wordt landelijk € 58,1 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd ten behoeve van implementatie van deze wet.

Ad 9. Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen
Het (demissionaire) kabinet stelt eenmalig landelijk € 60 miljoen beschikbaar voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Deze vergoeding is aanvullend op de vergoeding die gemeenten jaarlijks via het gemeentefonds krijgen voor de uitvoering van hun wettelijke taken bij het organiseren van verkiezingen.

Ad 10. Overige taakmutaties
Dit betreft alle overige taakmutaties met een effect van minder dan € 10.000.

Integratie-uitkeringen (IU's)/ decentralisatie-uitkeringen (DU's) en suppletie-uitkeringen (SU's)

Ad 11. Participatie
In de jaren 2025 tot en met 2027 wordt landelijk ruim € 110 miljoen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie (LKS) bij beschut werk te verbeteren. Deze maatregel vergt een wetswijziging die naar verwachting in 2028 in werking zal treden. Tot het moment dat de wetswijziging is gerealiseerd worden de extra middelen toegevoegd aan de Rijksbijdrage beschut werk via de integratie-uitkering participatie.

Ad 12. Spreidingswet
Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. Om dit uit te voeren ontvangen de gemeenten landelijk € 15,3 miljoen.

Ad 13. Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)
In de begroting is rekening gehouden met een specifieke uitkering aangeduid als CDOKE voor de periode 2026 t/m 2030. Dit wordt ook wel de basisfinanciering CDOKE genoemd en betreft € 895.000. Voor 2026 wordt de uitkeringsvorm omgezet van een specifieke uitkering naar een decentralisatie-uitkering. De uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald en blijft vooralsnog een specifieke uitkering.

Aanvullend op de basisfinanciering ontvangt Voorschoten in deze circulaire ook nog € 582.000 aan planfinanciering ten behoeve van project Noord-Hofland, dit is bovenop de basisfinanciering. Hiermee komt de totale financiering CDOKE uit op € 1.477.000 in 2026. Gemeenten aan wie planfinanciering is toegezegd kunnen op deze middelen rekenen tot het plan is afgerond (mits dit voor 2030 is) of de maximale termijn voor de planfinanciering is bereikt (tot 2030).

Ad 14. Overheidsbrede Dienstverlening
De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Hiervoor is vanaf 2026 een structurele bijdrage van € 15,4 miljoen landelijk beschikbaar. Met deze decentralisatie-uitkering kunnen gemeenten lokaal bepalen waar en welke vorm van ondersteuning het meest passend is.

Ad 15. Overige IU/DU/SU
Dit betreft alle overige IU/DU/SU met een effect van minder dan € 10.000.

WOZ

Ad 16. WOZ-waarden mutaties
In deze circulaire zijn het aantal woonruimten bijgesteld op basis van de geactualiseerde woningbouwprognose. Voor de algemene uitkering geldt hoe hoger de WOZ-waarde, hoe harder een gemeente gekort wordt op de algemene uitkering via de WOZ.

Stelposten

Ad 2. Vrijval btw-compensatiefonds (BCF)
Voor de toelichting op het BCF en de stelpost wordt u verwezen naar ad 2.

Ad 17. Overheveling fout Jeugdzorg
Bij de decentralisatie van de jeugdzorg in 2015 is de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg overgegaan van de provincies naar de gemeenten. Destijds is € 90 miljoen van het provinciefonds overgeheveld naar het gemeentefonds. Nu blijkt dat € 10 miljoen structureel te veel overgeheveld is. Voor 2025 zal dit naar verwachting worden gecorrigeerd in de decembercirculaire en voor 2026 en verder in de meicirculaire 2026. Door middel van de opgenomen stelpost wordt rekening gehouden met de toekomstige correctie.

Mutaties met gevolgen voor de uitgaven

Het in de eerste tabel berekende bruto effect voortkomend uit de septembercirculaire 2025 dient gecorrigeerd te worden voor verschillende posten. In de begroting is al rekening gehouden met de basisfinanciering CDOKE, dit effect wordt geneutraliseerd. Verder zal voor vijf taakmutaties (Rijksvaccinatieprogramma, Wet integrale suïcidepreventie, Indexatie Wmo demografie, Implementatie Participatiewet in balans en Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen), de IU Participatie en de DU Overheidsbrede Dienstverlening gelijke lasten worden geraamd. Voor de DU CDOKE zullen, voor het deel planfinanciering, ook gelijke lasten worden geraamd. Deze mutaties leiden tot het volgende netto effect van de septembercirculaire:

* € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2025	2026	2027	2028	2029
Bruto effect van septembercirculaire	**644**	**1.422**	**-95**	**-142**	**-285**
Al opgenomen in de begroting	-	**-895**	-	-	-
Baten basisfinanciering CDOKE	-	-895	-	-	-
Mutaties met gevolgen voor uitgaven gesplitst in:	**-181**	**-657**	**-68**	**-32**	**-32**
Taakmutaties	-116	-24	-15	-13	-14
IU/DU/SU	-65	-633	-53	-18	-18
Netto effect van septembercirculaire	**463**	**-131**	**-163**	**-173**	**-317**

Meerjarenperspectief

De effecten van de septembercirculaire 2025 worden integraal verwerkt in de Najaarsnota 2025 en de Nota van Wijzigingen 2026-2029. In de Nota van Wijzigingen wordt u geïnformeerd over het actuele begrotingssaldo.